

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . . . 40 lei
6 luni . . . . . 20 „
3 luni . . . . . 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

O chestiune, de d-l I. N. Cesărescu;

JURISPRUDENȚA:

Înalta Curte de Casație secțiuni unite: *Ministerul de finanțe cu Alexe Dobrescu;*

Idem, s. III: *Emanuel Calavrezo cu Manisalian Frères și G. A. Caravia;*

Curtea de apel București s. I: *Eufimia Cosma ca tuțoare cu Consiliul de familie;*

Trib. Tutova: *Lupu Haimovici cu Maria T. Chefala;*

O CHESTIUNE

Un act investit cu formula executorie obligă el pe judecător ca, fără alte cercetări, să-l trimită spre executare?

Înalta Curte s. II, într-o decizie recentă s'a pronunțat afirmativ. Cu tot respectul ce am pentru deciziunile Înaltei Curți, îmi permit a fi de părere deosebită. Și iată pentru ce: Cred mai întâi că chestiunea se rezolvă prin rezolvarea unei alte chestiuni și anume:

Un act investit cu formula executorie este el în același timp și un titlu executoriu?

Să examinăm.

Sunt două principii cari guvernează materia urmărilor:

Primul: Nici o hotărîre (sau act autentic) nu se poate executa de nu va fi investit cu formula executorie (Art. 373 din Proc. civilă).

Secundo: Nici o urmărire, asupra bunurilor mobile sau imobile, nu poate avea loc decât în virtutea unui titlu executoriu . . . . și pentru o datorie certă și lichidă (Art. 378 din Proc. civilă).

Din aceste principii se degajază un lucru și anume: că nu trebuie să facem confuzie între formula executorie și titlul executoriu. Formula executorie și titlul executoriu sunt două lucruri distincte una de alta.

Ce este formula executorie? După prin-

cipiile stabilite în Legea de organizare judecătorească, magistratul nu are decât puterea de *jurisdictio*, adică dreptul de a judeca, iar *imperium*, luat în sensul de drept de executare, aparține exclusiv puterii executive.

Astăzi, magistratul pronunță hotărîrea, a cărei executare se face în numele Capului Statului, care dă delegație pentru aceasta. În adevăr, formula executorie, prescrisă de art. 135 din Proc. civilă, conține această delegație când spune: *Dăm putere și ordonăm*, etc. Va să zică puterea de executare emană dela Capul Statului, și atunci:

Formula executorie este delegațiunea puterii executive, adică a Șefului Statului, investit cu această putere, dată tribunalelor ca să execute în numele său.

Aceasta mai rezultă și din principiul separațiunii puterilor, care—dacă, în interesul ordinii sociale, cere neapărat ca să nu fie întrunite într-o singură mână puterea judecătorească și puterea executivă—totuși trebuie să existe un echilibru între ele, echilibru stabilit prin concursul ce aceste două puteri își dau una alteea.

Și acest principiu fundamental este concretizat în art. 373 din Proc. civilă, care prescrie că fără formula executorie nici o hotărîre sau decizie nu se poate executa.

Magistratul, prin urmare, în puterea lui de *jurisdictio*, cercetează, examinează, judecă și pronunță hotărîrea, dar nu poate să o execute până mai întâi nu are delegația puterii executive, concretizată prin formula executorie pusă pe hotărîre sau pe act.

Ce este titlul executoriu? Legiuitorul, fără să facă confuzie între principii, se servește de aceeași expresie pentru a desemna formula executorie; așa, în art. 373 din Proc. civ., spune că actul trebuie investit cu titlul executoriu, prevăzut de art. 135 din Pr. civ.; or în acest articol e vorba de formula executorie, iar nu de titlul executoriu. Aceeași confuzie și în art. 375 din Proc. civilă; de

aci confuzie chiar la unele instanțe judecătorești între formulă executorie și titlul executoriu.

Acelaș legiuitor, însă, când vine să arate momentul în care se pot urmări bunurile mobile sau imobile, atunci spune în mod precis că *urmărirea* nu poate avea loc decât în virtutea unui *titlu* executoriu și pentru o datorie *certă* și *lichidă* (Art. 378 din Proc. civilă).

Va să zică ne aflăm în fața a două epoce. Prima: când un act sau o hotărîre se investește cu formula executorie, adică atunci când se pune pe el delegația Capului Statului (Art. 135, comb. cu art. 373 din Proc. civilă).

Și a doua epocă: atunci când cu actul astfel investit se pune în urmărire o avere mobilă sau imobilă (Art. 378 din Proc. civilă).

De aci concluzia că *titlul executoriu este actul* (luat în sens general adică și hotărîrile) *care întrunește toate condițiunile și de formă și de fond pentru a putea fi pus în executare* (1).

Prin urmare, formula executorie fiind un ce cu totul deosebit de *titlul* executoriu, putem trage regula:

«În materie de urmărire formula executorie este *forma*, iar *titlul* executoriu este *fondul*; de unde consecința că formulă executorie pusă pe un act nu face neapărat ca actul acela să fie și un *titlu* executoriu; pe când din contră un *titlu* executoriu e numai acela care, pe lângă celelalte condițiuni de fond, este investit și cu formula executorie».

Rolul judecătorului. — După ce am văzut că *titlul* executoriu și *formula* executorie sunt două lucruri deosebite, să vedem acum care este rolul judecătorului când i se cere să investească cu *formula* executorie un act, și care este dreptul lui când se cere urmărirea pe baza unui *titlu* executoriu?

Un principiu stabilit de art. 375 din Proced. civilă este că *formula* executorie nu se poate pune decât pe hotărîrile definitive, fără excepție, sau pe actele autentice cari întrunesc condițiile art. 20 din Legea autentificării actelor.

Va să zică, pe baza acestui principiu, judecătorul, înainte de a investi actul, adică înainte de a îndeplini forma, trebuie să cerceteze, în puterea dreptului lui de jurisdicțiune, dacă actul merită a fi investit cu formula executorie și dacă se află în fața unei hotărîri nedeșăvârșite, sau a unui act condițional, ori cu termen; *trebuie să refuze formula executorie* (zice Curtea de Craiova: *Dreptul*, 1897, No. 3, p. 19), *căci a face altfel ar fi, pe deoparte, să priveze pe părțile interesate de be-*

neficiul discuțiunii contradictorie și să prejudicece diferendul dintre părți, iar pe de altă să dea loc la urmăriri și contestațiuni prejudiciabile.

Prin urmare, judecătorul nu acordă formula executorie decât cercetând, punând în mișcare dreptul lui de jurisdicțiune; și asupra acestui punct nu există nici o discuțiune.

Să presupunem însă că judecătorului i se prezintă un act sau o hotărîre investită cu formula executorie și i se cere executarea.

Care este rolul său? Judecătorul trebuie neapărat să trimită actul spre executare?

Formula executorie sau, mai bine, delegația de executare pusă pe act a ridicat judecătorului dreptul de cercetare? Jurisdicțiunea lui încetează înaintea formulei executorie? Dar, care ar fi rațiunea juridică? Transformat-a, oare, formula executorie, pe magistrat într'un agent de executare? Dar atunci n'ar mai fi nici o diferență între agentul de executare, portărel și judecător; fiindcă este adevărat că portărelul primind ordin de executare nu are cădere de a cerceta validitatea actului, pentru că el nu are dreptul de jurisdicțiune; dar judecătorul? Pentru el formula executorie este ordin de executare? Nu, de sigur. Am văzut că formula executorie este o delegație; și atunci cum s'ar putea susține că delegația puterii executive de executare a ridicat dreptul de jurisdicțiune al judecătorului?

Intr'un asemenea caz nu ar fi o impietare a puterii executive asupra puterii judecătorești? Și, atunci, unde mai există principiul de separațiune a puterilor? Dacă puterea executivă nu execută ea însăși hotărîrile, ci dă delegație tribunalelor, rațiunea juridică și socială a unei asemenea delegații se găsește în necesitatea echilibrului dintre puterile publice, care cere neapărat participarea acestor puteri una dintr'alta și o colaborare comună, fără însă a impieta una asupra celeilalte.

Prin urmare, formula executorie pentru judecător nu este ordin de executare, nu-i ridică dreptul de jurisdicțiune, dreptul de cercetare; și atunci când i se prezintă spre executare o hotărîre judecătorească, sau un act autentic investit cu formula executorie, este în dreptul lui să vadă *nu dacă formula executorie este bine sau rău pusă, ci dacă hotărîrea sau actul, cu toate că este investit cu formula executorie, se poate executa.*

Acesta este înțelesul art. 378 din Procedura civilă, care exige un *titlu* executoriu pentru o datorie *certă* și *lichidă*.

Să întărim aceste principii cu exemple:

Iată o hotărîre a unui tribunal dată în ultimă instanță, sau o decizie a Curții. Conform art.

1) În acest sens Rogron, «Code de Proc. civ.», t. II, p. 142; Garsonnet, t. IV ed. II, § 1265.

376 din Proced. civilă, asemenea hotărâri sunt desăvârșite și, deci, susceptibile de a fi investite cu formula executorie conform art. 375 din Pr. civilă.

O asemenea hotărâre fiind investită cu formula executorie, și magistratul ne mai având drept de cercetare, trebuie să o trimită la executare.

Hotărârea însă este pentru strămutare de hotare sau pentru dărâmare de imobil—cazuri în cari, după art. 77 din Legea Curții de casație, recursul e suspensiv de executare—și s'a făcut recurs; încetează oare dreptul judecătorului de a cerceta acest lucru? Dar, atunci, executarea însemnează dărâmare; și ce ar mai folosi părții condamnate o contestație în care ar reuși?

Un alt exemplu: Suma din hotărâre este *nelămurită*, dar hotărârea este investită cu formula executorie; judecătorul o execută? Dar atunci ce însemnează și când își are aplicație aliniatul ultim de sub art. 378 din Proc. civilă, care spune, categoric că: dacă suma e nelămurită urmărirea se amână până la lichidare. Și cine va ordona amânarea dacă nu judecătorul în momentul în care i se cere urmărirea și constată că suma datorită este nelămurită?

Alt exemplu: O hotărâre în care se condamnă la o sumă de bani, peste un an dela pronunțare se investește cu formula executorie, și se cere executarea înainte de termen; judecătorul n'are dreptul să cerceteze că nu este ajunsă la termen hotărârea și, deci, să refuze urmărirea? Dar, adresându-te judecătorului, nu te adresezi la un agent de executare, căci acela este portărelul, ci te adresezi la acel care are jurisdictio, adică dreptul de a cerceta dacă să dea ordin de executare sau nu agentului portărel; și când are să vadă judecătorul acest lucru? de sigur înainte de a da ordinul de executare, adică în momentul când i se cere executarea.

A susține că trebuie cel interesat să facă contestație, și că încetează orice rol al judecătorului îndată ce există formula executorie, este a da dreptul ca puterea executivă să împietzeze asupra puterii judecătorești, și a transforma pe judecător în portărel. Și atunci, de ce partea care a căpătat formula executorie nu se adresează direct portărelului? Pentru ce să mai intervieve judecătorul, când și el nu e decât un portărel?

În afară de aceasta, o asemenea teorie ar fi și prejudiciabilă în exemplele ce am dat mai sus, când e vorba de dărâmare de imobil sau strămutare de hotare.

Să luăm acum exemple de acte autentice și vom vedea că teoria judecătorului automat este și mai inadmisibilă.

În adevăr, cu deosebire de ceea ce există într-o

hotărâre judecătorească, unde voința părților nu are nici un rol, în actele autentice voința părților formează legea, ea este suprapusă voinții judecătorului.

Într-o hotărâre judecătorească desacordul dintre părți este de esența procesului și deasupra lor intervine decizia judecătorului. Într'un act autentic, din contra, părțile pot pune orice clauze, și, întru cât nu sunt în contra ordinii publice și a bunelor moravuri, judecătorul este obligat să dea curs actului.

Așa fiind, într-o hotărâre judecătorească părțile nu pot ridica dreptul judecătorului de a cerceta dacă hotărârea e definitivă sau nu, spre a o investi cu formula executorie, oricât s'ar înțelege între ele în această privință. Într'un act autentic, însă, părțile pot să prevadă o clauză în care să spue că actul să se investească cu formula executorie, *hic et nunc*, deși scadența lui este peste un an, și judecătorul nu poate refuza investirea cu formula executorie. Ei bine, urmează de aci că actul a devenit și exigibil și că a doua zi, prezentându-se creditorul cu acel act spre executare, judecătorul să-l execute fără nici o cercetare prealabilă? fără să vadă dacă actul întrunește și condițiunile de a fi un *titlu* executoriu, adică dacă este și exigibil, cum zice art. 20 din Legea autentificării actelor?

Dar atunci toată teoria condițiunilor dintr'un contract și a termenelor de plată devine o inutilitate, iar principiul că: cine datorește cu termen nu datorește nimic, o banalitate, pentru că o simplă clauză a părților de investire a actului cu formula executorie, înainte de termen, face să dispară orice condiție și orice termen. Or aceasta însemnează în drept a duce principiile la absurd. Și aceasta se întâmplă oridecâteori se grefează o teorie falsă pe un principiu din lege, adică lovesti în alte principii.

Tot pe baza principiului că în actele autentice voința părților este suprapusă voinții judecătorului, se poate prevedea în act o clauză că deși datoria este cu termen, totuș creditorul să poată urmări și mai înainte de termen pentru jumătate din sumă. Ei bine, o asemenea clauză este permisă, și judecătorul este obligat a da curs actului; părțile i-au ridicat dreptul de cercetare. Ele dela început consideră actul ca un *titlu* executoriu. Atâta timp însă cât părțile n'au ridicat acest drept judecătorului, el, în puterea dreptului de jurisdictie, este obligat să cerceteze dacă actul este un *titlu* executoriu gata, preparat pentru executare.

Numai voința părților poate ridica dreptul magistratului de cercetare; ori, dacă voința părților a concurat numai încât privește formula execu-

torie, iar nu și în privința executării înainte de termen, când creditorul se prezintă cu actul spre executare, drepturile magistratului rămân intacte și deci este în dreptul său de a cerceta dacă actul este exigibil sau nu, și a refuza urmărirea cerută pe baza lui, dacă actul nu este ajuns la scadență.

Privită din alt punct de vedere chestiunea, ca ordonanță prezidențială de urmărire, vedem în art. 66 bis că prezidentul sau judecătorul sunt obligați să cerceteze și să dea ordonanță motivată, contra căreia există drept de apel; or, dacă judecătorul nu mai poate cerceta actul odată investit cu formula executorie, când își mai are aplicare art. 66 bis? Ce fel de motivare va fi aceea în care nu există drept de cercetare?

Din toate punctele de vedere, dar, chestiunea stă astfel: Formula executorie este independentă de titlul executor; formula executorie nu implică neapărat titlul executor, pe când nu se înțelege titlu executor fără formulă executorie. În consecință, aparține judecătorului de a vedea, când ordonă formula executorie, dacă și actul în sine este executoriu; iar când se prezintă actul investit de a vedea dacă se poate executa, și să refuze executarea când nu este exigibil.

I. N. CEZARESCU.

Inalta Curte de casație și justiție, Secțiuni-unite

Audiența dela 11 Decembrie 1908

Președenția d-lui CH. PHEREKYDE, prim-președinte

Ministerul de finanțe cu Alexe Dobrescu

Contravențiuni la Legea timbrului. — Proces-verbal de contravențiune. — Forța lui probatorie în asemenea materie. — Dacă el poate fi completat cu orice probe admise de dreptul comun, precum: martori, interogator, etc. — (Art. 1198 din Codul civil și art. 52 și 72 din Legea timbrului din 1900).

Dacă este adevărat că în anumite contravențiuni, precum acelea la Legea monopolului tutunului și acelea la Legea vămilor, procesul-verbal de constatarea contravențiunii este baza necesară a urmăririi, și lipsa sau nulitatea lui face ca acel proces-verbal să nu mai poată servi la dovedirea faptului, nu tot astfel este în materie de contravențiuni la Legea timbrului, în care o asemenea dispozițiune nu este prevăzută de legiuitor.

Prin urmare, în asemenea materie, procesul-verbal de contravenție poate fi completat la instanța de fond cu orice dovezi admise de lege, cum ar fi: proba cu martori și interogatoriul, întrucât Legea timbrului nu consacră nici o excepțiune la dreptul comun.

Decizia 12/908. — Casată, după recursul făcut de Ministerul finanțelor, sentința Tribunalului Buzău No. 88/908, dată în proces cu Alexe Dobrescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat C. Marinescu, în dezvoltarea celor două motive de casare;

Pe d-nii avocați P. Negulescu și Mitu Ștefănescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor întâiu și al doilea trimise în judecata secțiunilor-unite:

I. «Exces de putere, greșită aplicațiune a art. 71 din Legea timbrului dela 1900, și violarea art. 1197 și 1198 din Codul civil, și a art. 332 din Codul Proc. civile;

«Frații Alexe și Irimia Dobrescu au fost puși în contravențiune fiind că n-au declarat o sumă de 111.200 lei în creanța, care rămăsese în succesiunea fratelui lor G. Dobrescu.

«Tribunalul de Prahova a anulat acest proces verbal nelăsând fiscoiului dreptul de a administra dovezi în susținerea contravențiunii. Inalta Curte de casație, s. III, prin decizia cu No 19/907, casând hotărîrea Tribunalului de Prahova, a trimis afacerea în judecata Tribunalului de Buzău.

Instanța de trimitere a refuzat și dânsa să admită Statului proba cu martori, zicând că această probă era inadmisibilă, deși fiscoiul nu putea avea altă dovadă și deși exista un început de probă scrisă, adică reclamațiunea în justiție a lui Irimia Dobrescu, unul din contravenienți, în contra fratelui său Alexe Dobrescu, celalt contravenient, început de probă care mai reșea și din transacțiunea făcută de Alexe Dobrescu cu Ministerul de finanțe, în urma cărei transacțiuni Alexe Dobrescu își retrăsese apelul chiar înaintea Tribunalului de Buzău;

«Instanța de apel, respingând administrarea probei cerută pe temeiul art. 71 din Legea timbrului, precum și pe argumentul că în apel nu se poate avea recurs la alte probe pentru stabilirea contravențiunii, a comis un exces de putere, a aplicat greșit art. 71 din Legea timbrului dela 1900, și a violat art. 1197 și 1198 din Codul civil, precum și principiul devolutiv al apelului conținut în art. 332 din Proc. civilă.

II. «Violarea art. 1204 din Codul civil a art. 227 din Codul Proc. civ., și greșită aplicațiune a art. 72 din Legea timbrului dela 1900.

«Tribunalul de Buzău a respins de asemenea interogatoriul pe care Ministerul voia a-l face lui Alexe Dobrescu care rămăsese singur în proces cu Statul, pe motiv că Legea timbrului nu permite acest interogator și că nu se poate dovedi în apel aceea ce nu se dovedise în prima instanță.

Legea timbrului nu pune nici o stavilă, în ce privește probele ce se pot administra în justiție, atât în contra cât și pentru susținerea proceselor de contravenție, ceea ce înseamnă că în această privință trebuie să ne referim la dreptul comun.

Tribunalul, hotărînd astfel, a violat art. 1204 din Cod. civil și 227 din Proc. civilă, dând o greșită aplicațiune art. 72 din Legea timbrului dela 1900».

Având în vedere sentința tribunalului Buzău, cu No. 88/908, supusă recursului, din care rezultă că perceptorul circumscripției a II-a Ploști, prin procesul-verbal din 20 Iunie 1904, aprobat de Ministerul de finanțe, a condamnat pe Alexe și Irimia Dobrescu să plătească fiscoiului douăzeci și trei de mii trei sute cinci

zeci și doi lei, taxa și supra taxă de înregistrare, cum și amenda, taxa în doi lei, pentru o porțiune de avere sucesorală ce nu fusese declarată la epoca intrării lor în posesie a averii moștenită dela fratele lor G. Dobrescu;

Având în vedere că procesul-verbal pentru constatarea contravențiunii se întemeia pe o acțiune intentată de Irimia Dobrescu în contra fratelui său Alexe Dobrescu, înaintea Tribunalului de Prahova, prin care cerea ca numitul A. Dobrescu să fie condamnat să-i plătească o cotă-parte dintr'un număr oarecare de polițe ce făceau parte din moștenirea fratelui lor, și cari fusese tănuite la epoca partajului de către comoștenitorul Alexe Dobrescu;

Având în vedere că în urma apelului făcut de părți, tribunalul, constatând că acea acțiune ce sa intentat la Tribunalul Prahova fusese închisă, prin învoirea ambelor părți litigante, și că, prin urmare, procesul-verbal de contravențiune, care se întemeia pe acea acțiune nu mai putea constitui o probă suficientă a faptului imputat, pentru completarea dovedirii contravențiunii. Statul, prin reprezentantul său, a cerut tribunalului să i se admită ascultarea ca martori a debitorilor polițelor anume indicate în tabloul prezentat de Irimia Dobrescu la tribunal, precum și chemarea la interogator a contravenienților;

Având în vedere că tribunalul, întemeindu-se pe o serie de considerante, respinge ambele aceste dovezi;

Considerând că este constant, în drept, că moștenitorii sunt datorii în termene anume prevăzute de lege să declare fiseiului felul și valoarea averii rămasă dela acela, la moștenirea căruia sunt chemați; iar ascunderea totală sau parțială a averii moștenită constituie o contravențiune la Legea timbrului, pe care fiseiul o poate constata prin agenții săi;

Considerând că, dacă contravenienții pot în apel combate procesul-verbal dresat în contra lor, prin aceleași probe pe cari legea le pune la dispoziția fiseiului, din nimic nu reiese că legea a voit ca să dezarmeze pe fisei înaintea tribunalului de orice mijloace noi, menite a învedera neîntemeierea apelului, sau a întări procesul-verbal apelat prin niște probe ce agentul urmăritor nu le-a putut produce în procesul-verbal;

Considerând că, dacă este adevărat că în anumite contravențiuni, precum acelea la Legea monopolului tutunului și acelea la Legea vămilor, procesul-verbal de constatarea contravențiunii este baza necesară a urmăririi și lipsa sau nulitatea lui face ca acel proces-verbal să nu mai poată servi la dovedirea faptului, nu tot astfel este în materie de contravențiuni la Legea timbrului, în care o asemenea dispozițiune nu este prevăzută de legiuitor; că dispozițiunile legilor fiscale fiind de strictă interpretare, nu se pot întinde prin analogie și la cazuri neprevăzute anume de lege;

Considerând, afară de aceasta, că apelul fiind devolutiv, procesul se pune în starea în care se găsea la prima instanță, având fiecare parte dreptul de a produce noi dovezi, în susținerea sau apărarea drepturilor lor, pe câtă vreme Legea timbrului nu consacră nici o excepțiune la dreptul comun;

Considerând, în fine, că alegațiunea recurentului, cum că inutilitatea probei cu martori și a interogatoriului ar fi motivate în fapt de tribunal și, că astfel, sentința tribunalului, supusă recursului, s'ar menține pe asemenea considerațiuni, o atare alegațiune nu se poate susține, întru cât tribunalul, pentru a considera inutile asemenea probe, se întemeiază pe considerațiuni de drept;

Considerând că, astfel fiind, tribunalul a violat art. 1198 din Cod. civ. și a dat o greșită interpretare art. 72 și 52 din Legea timbrului din 1906 sub care s'a săvârșit contravențiunea, și de aceea ambele motive sunt întemeiate;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 8 Octombrie 1908

Președenția d-lui G. P. PETRESCU Președinte

Emanuel Calavrezo cu Manisalian Frères și G. A. Caravia

Comision — Comitentul n'are acțiune contra terțiilor. — Comisionarul poate ceda comitentului acțiunile contra terțiilor. — (Art. 406 din Codul comercial).

Probe. — Respingerea ei ca inutilă în cauză. — Dreptul de apreciere al judecătorilor fondului.

1. Dacă art. 406 din Codul comercial prevede că comitentul n'are acțiune în contra terțiului cu care a contractat comisionarul, nicăieri legea nu oprește ca comisionarul să cedeze acțiunile sale comitentului, pentru ca acesta, în calitate de cesionar, să poată exercita în contra terțiului drepturile comisionarului.

2. Judecătorii fondului au facultatea de a aprecia oportunitatea admiterii probelor propuse de părțile litigante, și, în consecință, pot să respingă chemarea la interogator a unei părți de câte ori se conving că ea este inutilă în cauză.

Decizia 260/908. — Respins recursul făcut de Emanuel Calavrezo, contra sentinței comerciale a Tribunalului Ilfov No. 116/907, dată în proces cu Manisalian Frères și G. A. Caravia.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Bălăceanu, în desvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-nii avocați Xenii și Cernea, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

«Greșită interpretare și violarea art. 405 și 406 din C. com

«Manisalian, fiind comitentul comisionarului Caravia cu care eu am contractat pentru cumpărarea mărfii în litigiu, nu avea nici dreptul nici calitatea de a exercita acțiune contra mea.

«Menționatele texte de lege ridică în mod formal dreptul comitentului da a face acțiune contra persoanelor cu cari a contractat comisionarul».

Având în vedere că din sentința cu No. 1166/907, a Trib. Comercial Ilfov, ce este supusă recursului, rezultă că, în fapt, Manisalian Frères, intimatul în recurs, a cerut să se oblige Em. Calavrezo, recurentul, să-i plătească suma de lei 770, bani 60, diferență de preț între prețul convenit la vânzarea unui vagon sămânță de canar, și acela ieșit la vânzarea acelui vagon prin Bursă, în urma refuzului recurentului de a-l porni;

Că judele ocolului I București a respins acțiunea lui Manisalian, iar acesta a făcut apel;

Că Em. Calavrezo a opus, la instanțele de fond, acțiunii lui Manisalian că, potrivit art. 406 din Cod comercial, Manisalian Frères, ca comitent al comisionarului G. A. Caravia, care i-a vândut sămânța de canar, nu poate intenta acțiune în contra terțiilor;

Că tribunalul a admis apelul și, în consecință, acțiunea lui Manisalian, iar în contra sentinței tribunalului Calavrezo a făcut recursul ce este a se judeca;

Considerând că instanța de fond stabilește că G. A. Caravia, comisionar, a cedat drepturile și acțiunile, ce avea în contra cumpărătorului Calavrezo, comitentei firme Manisalian, care a notificat această cesiune lui Calavrezo;

Că dacă art. 406 din Codul com., prevede că comitentele n'are acțiune în contra terțiului, nicăieri legea nu oprește ca comisionarul să cedeze acțiunile sale comitentului pentru ca acesta, în calitate de cesionar, să

poată exercita în contra terțiului drepturile comisionarului;

Că, pe lângă acestea, este constant în drept că mandatele poate obliga pe mandatar să-i cedeze acțiunile ce ar avea în contra terților, din raportul ce a existat între mandatar și terțul contractant;

Că, așa fiind, tribunalul nu a violat textele de lege vizate prin acest motiv de casare, când a admis acțiunea lui Manisalian în contra lui Calavrezo;

Că, deci, acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului al doilea de casare:

«Exces de putere și violarea dreptului de apărare, transcris prin art. 234 din Proc. civilă și art. 46 din Cod. com.;

«Tribunalul îmi respinge cererea de chemare la interogator, personal, a lui Caravia, spre a stabili că prin cuvântul prompt, prevăzut de contract, a înțeles să-mi expedieze marfa în termen de 2 zile dela formarea contractului».

Având în vedere că recurentul, în susținerea cauzei înaintea instanței de fond, a cerut a se încuviința chemarea lui Caravia la interogator, spre a se stabili că cuvântul prompt, prevăzut în contractul intervenit între dânsii, a fost înțeles în sensul că expedierea mărfii vândute să se facă în două zile dela încheierea contractului;

Considerând că judecătorii fondului au facultatea de a aprecia oportunitatea admiterii probelor propuse de părțile litigante și, în consecință, pot să respingă chemarea la interogator a unei părți de câte ori se vor convinge că ea este inutilă în cauză;

Că, pe de altă parte, constatarea faptelor și interpretarea convențiilor dintre părți intră în atribuțiile suverane ale instanțelor de fond;

Că, în speță, tribunalul, întemeindu-se pe actele și împrejurările cauzei, constată în fapt că G. A. Caravia și-a îndeplinit obligațiunile contractului de vânzare și că nu se poate admite, din cauza lipsei timpului necesar pentru încărcare, transportare și predare a mărfii vândute, că în intențiunea părților să fi fost ca termenul «prompt» din contract să însemne că expedierea mărfii să se facă în două zile dela data contractului;

Că, deci, instanța de fond a putut valabil să privească chemarea la interogator, cerută de recurent, ca inutilă; că, în consecință, tribunalul nu a violat dreptul de apărare; că, așa fiind, și acest al doilea motiv este neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. I

Audiența dela 6 August 1908

Președinția d-lui I. STAMBULESCU, președinte

Eufimie Cosma, ca tutoare, cu consiliul de familie

Tutelă. — Dreptul de folosință al tutorului legal asupra averii minorilor săi copii. — Până unde se poate întinde acest drept? — Plasarea capitalului în ipotecă. — Dacă acest act al tutorului se poate face fără omologarea tribunalului. — (Art. 338, 401 și 402 din C. civil)

Deși art. 338 din Codul civil, dând tutorului legal dreptul de folosință asupra averii minorilor săi copii, îi lasă prin aceasta facultatea de a administra acea avere astfel cum va crede de cuviință, totuși, pentru actele de oarecare gravitate, cari întrec limitele unei simple administrațiuni, și mai ales pentru acele referitoare la averea imobiliară a minorilor, legiuitorul, prin art. 401 și 402 din Codul civil, cere, pe lângă avizul consiliului de familie, și omologarea tribunalului.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Eufimie Cosma, în calitate de tutoare legală, în contra jurnalului No. 6295 din 1908 al tribunalului Dâmbovița, prin care s'a respins cererea făcută de apelantă la prima instanță, înfrimându-se avizul consiliului de familie cu data 5 Iulie 1908;

Având în vedere că prin menționatul aviz consiliul de familie al minorilor Cosma autoriză pe apelantă ca din capitalul minorilor, cuprins sub recepisa No. 49603 din 1907, să împrumute d-lui N. G. Stroescu suma de lei 120.000 în efecte garantând această sumă prin cesiunea privilegiului de preț rezervat prin actul de vânzare, transcris de Tribunalul Ilfov secția de notariat la No. 26 din 1904, până la concurența sumei arătată mai sus;

Având în vedere că înaintea Curții apelanta a susținut, în prim rând, că rău tribunalul i-a respins cererea sa de a fi autorizată să plaseze în împrumut cu ipotecă averea minorilor săi fii, cuprinsă în recepisa menționată mai sus, întru cât, conform art. 338 din Codul civil, dânsa fiind tutoare și uzufructuară legală asupra acelei averi, este în drept a o administra cum va crede de cuviință;

Considerând că deși art. 338 din Codul civil, dând tutorului legal dreptul de folosință asupra averii minorilor săi copii, îi lasă prin aceasta facultatea de a administra acea avere astfel cum va crede de cuviință, totuși, pentru actele de oarecare gravitate, cari întrec limitele unei simple administrațiuni, și mai ales pentru acele referitoare la averea imobiliară a minorilor, legiuitorul, prin art. 401 și 402 din Codul civil, cere, pe lângă avizul consiliului de familie, și omologarea tribunalului;

Considerând că, în speță, suma cuprinsă în recepisa Casei de depuneri No. 49603 din 1907, și reprezentând averea minorilor Cosma, fiind provenită, după cum rezultă din lucrările aflate la dosarul cauzei din vânzarea averii imobiliară a minorilor, formalitățile cerute de art. 401 și 402 din Codul civil pentru ca tutorea să poată plasa în împrumut cu ipotecă această avere, era necesar să fie îndeplinite, căci în altfel scopul urmărit de legiuitor la edictarea acestor dispozițiuni ar fi eludat;

Că din acest punct de vedere, dar, apelul este neîntemeiat și, în consecință, urmează a fi respins;

Având în vedere, în ce privește utilitatea acestei afaceri pentru minorii de sub tutela apelantei, că Curtea, examinând condițiunile sub cari membrii consiliului de familie autoriză pe tutoare să facă aceasta, găsește că nu se prezintă garanții suficiente pentru ca minorii să nu fie expuși a pierde acea avere, și, în consecință, și din acest punct de vedere apelul tutoarei urmează a fi respins ca neîntemeiat;

Având în vedere și faptele și motivele din jurnalul apelat, pe cari Curtea și le însușește.

Pentru aceste motive, Curtea respinge apelul, etc.

(ss) I Stambulescu; St. Miculescu; G. Sărățeanu

A apărut Vol. III ediția 2-a Tratatul de drept civil de d-l profesor D. Alexandresco.

Prețul 18 lei broșat.

Persoanele cari s'au procurat volumele anterioare legate sunt rugate a trimite și costul legăturii: 2 lei în pânză; 3.50 cu piele la cotor și să ne comunice cu o carte poștală sau pe cotorul mandatului felul legăturii și culoarea pânzei și a pielei, spre a li se trimite la fel.

Comandele se fac la *Curierul Judiciar*, București, 5 Calea Rahovei, care servește la cerere orice cărți de drept, române și streine.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența dela 28 Octomvrie 1908

Președenția d-lui V. I. BALAȘESCU, președinte

Lupu-Haimovici cu Maria Th. Chefala, apel comercial

Apărători. — Dreptul lor de a semna un apel pentru apelant și de a se prezenta pentru apelant la tribunal, pe temeiul mandatului ce are dela apelant, cu condiție însă de a fi asistat la tribunal de un avocat.

Coherezi. — Obligațiunea lor de a plăti cheltuielile de înmormântare. — Dreptul creditorilor la acțiune directă în contra coherezilor.

Mandat tacit. — Existența lui în Codul civil. — Dovedirea lui cu martori și prezumpțiuni. — (Art. 94 și 316 din Procedura civilă, art. 17 din Legea avocaților, art. 774, 777, 1729 și 1735 din Codul civil).

1. Din combinațiunea art. 94 din Procedura civilă cu art. 17 din Legea avocaților și 316 din Procedura civilă rezultă că, apărătorii pot fi mandatar cu procuri din partea părților și pot semna pe apelant în petiția de apel, putându-se și prezenta pentru apelant la tribunal, destul însă ca, în acest caz din urmă, să fie asistați de avocați, conform art. 94 din Procedura civilă.

2. Art. 774 și 777 din Codul civil, stabilește obligațiunea coherezilor de a plăti datoriile și sarcinile succesiunii; iar sub denumirea de sarcini se înțelege și cheltuielile de înmormântare, când se va constata că ele sunt făcute în proporție cu condițiunea și starea defunctului.

3. Creditorii ce au suportat cheltuielile de înmormântare au, conform art. 1729, alin. II și 1735 din Codul civil, dreptul la acțiune directă în contra coherezilor succesiunii, căci dau dreptul acestor creditori a fi plătiți cu preferință, asemenea creanță trecând chiar înaintea celorlalte creanțe privilegiate.

4. Codul civil român, spre deosebire de cel francez, admite mandatul tacit; prin urmare, admitându-se mandatul tacit, proba cu martori și prezumpțiunile sunt admisibile pentru dovedirea acestui mandat.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de Maria T. Chefala, prin reprezentantul său, de a se anula apelul făcut de Lupu Haimovici prin mandatarul său, d-l apărător Gh. Plesnilă, pentru că apărătorii nu-și pot exercita profesiunea decât la judecătoria de ocol și, deci, nu pot face apel la tribunal în contra hotărârilor judecătorești de ocol și nici nu pot fi procuratori vreunei părți înaintea tribunalului, chiar asistați de avocat, căci prin aceasta se depășește limita drepturilor conferite lor de art. 125 din Legea judecătorilor de ocoale;

Având în vedere că pentru apelantul Lupu Haimovici a răspuns la strigare d-l apărător Gh. Plesnilă, asistat de d-l avocat C. I. Ștefănescu; că prin procura autenticată sub No. 1258/908, depusă în copie la dosar odată cu petițiunea de apel, d-l apărător Gh. Plesnilă are împuternicire din partea lui Lupu Haimovici de a ataca pe orice cale și în numele său hotărârile judecătorești ce s'ar pronunța în contra sa;

Considerând că art. 316 din Proced. civilă hotărăște că apelul poate fi iscălit de apelant sau de împuternicitul său cu procură; iar art. 94 din Proced. civilă arată că părțile se pot înfățișa în persoană, sau prin

mandatari cu procuri în regulă legalizate, asistați de avocați;

Considerând că aceste texte de lege nu aduc nici o restricțiune relativă la persoanele ce pot semna sau pot reprezenta, asistate de avocați, pe părți; că, prin urmare, regula este că oricine poate fi împuternicit a semna pe apelant sau reprezenta în instanță, asistat însă de avocat; că aceasta fiind regula hotărâtă de lege, ea nu poate fi înlăturată decât numai în caz când, prin excepțiune, s'ar derogă dela această regulă ridicându-se acest drept unei anume categorii de persoane;

Văzând că se susține că art. 125 din Legea judecătorilor de ocoale ar cuprinde o atare excepțiune pentru apărătorii de pe lângă judecătorii de ocoale;

Văzând că art. 125 din Legea judecătorilor de ocoale arată că numai avocații sau apărătorii, regulat înscrși în tablouri, pot fi primiți să pledeze sau să reprezinte părțile ca procuratori pe lângă judecătorii de ocoale; că, deci, acest articol vorbește despre excluderea apărătorilor și avocaților ce nu sunt înscrși în tablouri de a pleda sau reprezenta pe părți la judecătorii de ocoale, fără a se ocupa de persoanele ce pot pleda sau reprezenta pe părți la celelalte instanțe judecătorești; că la celelalte instanțe judecătorești chestiunea este tratată în art. 94 din Proced. civilă, combinat cu 17 din Legea avocaților și 316 din Proced. civilă, din cuprinderea cărora rezultă că apelul poate fi semnat de parte sau de împuternicitul ei cu procură, și părțile se pot prezenta la tribunale și Curți fie în persoană, fie prin mandatar cu procuri în regulă, asistați de avocați, sau prin avocați, fără a opri pe apărătorii de a servi ca procuratori; că, întru cât legea nu oprește pe apărătorii de a fi mandatar cu procuri din partea părților și de a semna pe apelant în petițiunea de apel, ei pot semna pentru parte apelul și se pot prezenta pentru apelant la tribunal, destul însă ca în acest din urmă caz să fie asistați de avocați, conform art. 94 din Proced. civilă;

Văzând că, în speță, dovedindu-se că apărătorul Gh. Plesnilă are procură din partea apelantului de a apela cartea de judecată și de a-l reprezenta personal, sau asistat de avocat, în instanță, urmează că el avea drept, și, deci, bine a introdus apelul de față, semnând pe mandantele său și poate figura pentru el în instanță asistat de avocat; deci incidentul trebuie respins ca nefondat.

In fond:

Asupra apelului introdus în termen, cu petiția înregistrată sub No. 24222/908, de Lupu Haimovici, comerciant din orașul Bârlad, în contra cărții de judecată No. 495/908 a judecătoriei ocolului Bârlad-urban, prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea intentată în contra Mariei Th. Chefala, cu autorizația soțului său Th. Chefala, din Bârlad, pentru plata sumei de 712 lei, 15 bani, datoriti pentru marfa cumpărată pentru înmormântarea defunctului I. Bujoreanu, în baza unei facturi;

Având în vedere că la prima instanță reclamantul, pentru a-și dovedi acțiunea, a cerut și i s'a admis chemarea părții la interogator; că prin procesul-verbal din 26 Septemvrie 1908, dresat de judele de ocol în ședință publică, se constată că, la interogatoriul pus, aceasta a declarat că este singura succesoară a defunctului său frate I. Bujoreanu și că soțul ei a cumpărat mărfurile din factura prezentată de reclamant, dar nu ea; că reclamantul a deferit părții jurământul decizoriu asupra punctelor prezentate în scris, însă judecata i-a admis prestarea jurământului numai asupra primei chestiuni, în cuprinderea următoare:

«Să jure Maria Th. Chefala dacă, cu ocazia și pentru înmormântarea fratelui său I. N. Bujoreanu, n'a luat dela Lupu Haimovici mărfurile trecute în factura anexată la dosar, având fiecare prețurile indicate în dreptul articolului cumpărat, sau în total 712 lei și 15 bani»; că părțile jurând, în conformitate cu art. 240 din Procedura civilă, a răspuns că n'a cumpărat dânsa personal marfa pentru înmormântarea defunctului I. N.

Bujoreanu, ci soțul ei Th. Chefala, pentru suma de 599 lei, și nici nu s'a obligat pârta personal;

Având în vedere că este necontestat că marfa luată din prăvălia defunctului s'a întrebuințat la înmormântarea defunctului I. N. Bujoreanu și că singura moștenitoare a acestuia este intimata, care a primit succesiunea;

Considerând că art. 774 și 777 din Codul civil stabilesc obligațiunea coerezilor de a plăti datoriile și sarcinile succesiunii;

Considerând că sub denumirea de sarcini ale succesiunii se înțeleg obligațiunile ce au luat naștere în urma morții lui decujus, *que ab herede cooperunt*; că cheltuielile de înmormântare fiind făcute pentru defunct, ele sunt datorii ale mortului, deci sarcini ale succesiunii; că din împrejurarea că aceste datorii sunt făcute pentru defunct, însă în urma morții acestuia, urmează că creditorii, ce au suportat aceste cheltuieli, au o acțiune directă contra celor ce prin lege sunt obligați a plăti sarcinile succesiunii, după cum creditorii personali ai defunctului au acțiune directă contra erezilor pentru plata datoriilor defunctului, destul însă ca să fie dovedit că cheltuielile s'au făcut pentru înmormântare și în proporțiune cu condițiunea și starea defunctului (art. 1729, alin. II din Codul civil);

Considerând că din art. 1729, alin. II și 1735 din Codul civil, rezultă de asemenea dreptul creditorilor, ce au suportat cheltuielile de înmormântare, la acțiunea directă contra coerezilor succesiunii, când dau drept creditorilor de a fi plătiți cu preferință, această creanță trecând chiar înaintea celorlalte creanțe privilegiate;

Considerând că această soluțiune este nu numai legală, dar și logică, echitabilă și necesară chiar, căci aceste cheltuieli fiind făcute în grabă, imediat după încetarea din viață, și atunci când erezii nu-s cunoscuți, sau nu se află lângă defunct pentru a se obliga personal la plata acestor cheltuieli cu greu s'ar găsi cineva să supoarte acele cheltuieli, când s'ar ști că erezii de rea-credință, ca pârta din acest proces, chemați a culege succesiunea, ar putea îndepărta pe acei creditori sub motiv că erezii nu s'au obligat personal a suporta acele cheltuieli, și, deci, cu toate că acele cheltuieli au servit pentru îngropare, și fără ele nu s'ar fi putut îndeplini ultima datorie și aduce ultimul omagiu datorit de erezi defunctului, totuși acești erezi să nu poată fi obligați la plata lor cu din activul succesiunii;

Considerând că în acest caz s'ar scădea suma ce ar forma parte din pasivul succesiunii, și, prin urmare, erezii s'ar înbogăți pe nedrept cu această sumă, în dauna creditorilor ce au suportat cheltuielile de înmormântare, călcându-se principiul fundamental de drept că: nimeni nu se poate înbogăți pe nedrept în dauna altuia;

Văzând că, astfel fiind, dovedindu-se cu însăș răspunsurile pârteii la interogator și jurământ că este singura succesoare a defunctului Bujoreanu, și că s'au cumpărat mărfuri dela apelant în valoare de 599 lei, ce au servit la înmormântarea defunctului, a cărui succesiune pârta a primit-o, urmează că trebuie a fi obligată să plătească această sumă, fiind una din sarcinile succesiunii ce trebuie suportată de erezi;

Considerând că chiar dacă s'ar tăgădui apelantului dreptul la acțiunea directă contra pârteii pentru cheltuielile de înmormântare, așa cum chiar s'a discutat și susținut în sânul tribunalului, totuși soțul pârteii, cumpărând marfa dela apelant, executând un mandat tacit dat de pârta, a obligat-o față cu creditorul Haimovici (art. 1546 din Codul civil);

Considerând că art. 1533 din Codul civil arată că mandatul poate fi expres și tacit, și primirea mandatului poate să fie tacită și să rezulte din executarea lui din partea mandatarului;

Considerând că Codul civil român, spre deosebire de Codul civil francez, admite mandatul tacit; că admitându-se mandatul tacit, proba cu martori, și deci și prezumpțiunile trebuiesc primite pentru a dovedi existența

acestui mandat, căci a înlătura acest fel de probă pentru mandatul tacit, ar fi a înlătura existența mandatului tacit, căci dacă proba mandatului rezultă dintr'un înscris, atunci nu mai e vorba de un mandat tacit, ci de unul expres; că această probă e admisibilă fără restricțiune, rezultă și din faptul că legiuitorul român suprimă din art. 1985 corespunzător francez stipulațiunea că proba mandatului verbal poate fi făcută cu martori, însă în condițiunile arătate la titlul despre contracte și obligațiuni convenționale în genere;

Văzând că, în speță, din răspunsul pârteii la întrebarea dacă la cumpărarea mărfurilor n'a fost asistată de soțul său, cum că soțul său le-a cumpărat, nu ea; din răspunsul pârteii, în urma prestării jurământului, cum că nu a cumpărat marfa ea personal, pentru înmormântarea fratelui său Bujoreanu, ci soțul său pentru suma de 599 lei, din faptul că, fără să fie întrebată, are grijă a adăuga la răspunsul său că nu s'a obligat personal la plată, unit cu faptul că prin aceste răspunsuri se recunoaște că marfa cumpărată de soțul său dela Haimovici a servit la înmormântarea def. Bujoreanu, fratele pârteii, a căruia unică succesoare recunoaște la interogator că este pârta; din faptul că are cunoștință că soțul său a cumpărat acea marfă și că acea marfă a servit pentru înmormântarea fratelui său Bujoreanu; din faptul că acea marfă era cumpărată de soțul său cu care stătea împreună, și care era cel mai în măsură de a ajuta pe soția sa a îndeplini obligațiunea sa civilă de eredi, și naturală de soră față cu defunctul, răspunsuri ce sunt nu numai prezumpțiuni, dar chiar un început de probă în scris pe baza cărora proba cu martori devine admisibilă și deci prezumpțiunile, conform art. 1197, combinat cu art. 1203 din Codul civil, rezultă pentru tribunal convingerea și deci dovada completă că pârta a dat mandat soțului său a cumpăra dela Haimovici marfă în valoare de 599 lei, mandat pe care soțul ei l-a și primit, ceea ce probează executarea mandatului;

Văzând că, astfel fiind, și din acest punct de vedere acțiunea trebuie admisă, mandantul fiind îndatorat a îndeplini obligațiunile contractate de către mandatar în limitele puterilor sale, conform art. 1546 din Codul civil, și prin urmare și aceea de a plăti prețul lucrului cumpărat de mandatar, conform art. 1361 din Codul civil, în sumă de 599 lei, cum recunoaște sub prestare de jurământ, ceea ce face proba în contra sa conform art. 1215 din Codul civil;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință Gh. L. Dimitriu, Tribunalul admite apelul etc.

(ss) V. I. Bălășescu; Gh. L. Dimitriu.

INFORMAȚIUNI

Tabla de materii analitică, alfabetică și pe articole de legi și regulamente a *Curierului Judiciar* pe anul 1908 ce s'a pus sub presă, e un adevărat repertoriu juridic. Ea cuprinde 7—8 coale tipar și se va trimite peste 6—7 zile numai abonaților la corent cu plata abonamentului. Prețul unei table de materii e tot 5 lei, ea și în anii trecuți.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească numai la prezentare în mâna incasatorilor: I. RIVEANU, pentru provincie și I. ST. TUDOROIU, pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu matcă investite cu ștampila *CURIERULUI JUDICIAR*.